

Aizkraukles pilsētas bibliotēka

Aizkraukles pilsētas bibliotēka ir lielākā grāmatu krātuve Aizkraukles reģionā, kura veic reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas un ir metodiskais centrs 21 reģiona pašvaldību bibliotēkām un 18 skolu bibliotēkām.

1961.gada 15.septembrī Ogres Celtniecības pārvalde nodeva ekspluatācijā pirmo piecstāvu māju Gaismas ielā, Pētera Stučkas vārdā nosauktajā ciematā, un šīs mājas piebūve (tagad Mākslas skola) bija pirmās telpas Pļaviņu HES bibliotēkai. Ar komjaunatnes ceļazīmēm, jaundibinātajai bibliotēkai tika nosūtītas darbinieces pēc Kultūras darbinieku Tehnikuma beigšanas. Pirmās bibliotēkas darbinieces Vera Vagare (Ševerdaka) – direktore un bibliotekāres Aija Mona (Kaufmane) un Astrīda Puncule (Mārcēna). Bibliotēka strādāja visu nedēļu no 12:00 līdz 20:00, bet lasītava līdz 22:00. Daudz darba prasīja pamatkrājuma veidošana. Ļoti daudz grāmatu bibliotēka saņēma kā dāvinājumus no lasītājiem, ekskursantiem, skolām un citām bibliotēkām.

1962.gadā darbu uzsāka bērnu apkalpošanas nodaļa, vadītāja Vaira Ozoliņa.

Valsts līdzekļi šādām triecienceltnēm netika žēloti, varēja iegādāties plauktus, vitrīnas, galdus u.c. inventāru. Lasītavā bija ciemata vienīgais televizors. Laikrakstus pasūtīja vairākos eksemplāros. Galvenie laikraksti “Cīņa” un “Правда” bija jāizliek vitrīnās ārpus bibliotēkas telpām.

1964.gadā ciematā sāka celt kultūras namu, kurā bija paredzēta vieta arī bibliotēkai. 1965.gadā sāk darboties jaunais kultūras nams, kur otrajā stāvā bija izvietota Pētera Stučkas ciemata bibliotēka. Jaunais kultūras nams un bibliotēka kļūst par visa ciemata kultūras centru. Kopā tiek organizēti plaši sarīkojumi, pārrunas par grāmatām (tolaik tik populārās literārās tiesas), literatūras izstādes. 1965.gada nogalē bibliotēka kopā ar kultūras namu noorganizēja rakstnieka Andreja Upīša 90 gadu jubileju. Klausītāji iepazīs ar rakstnieka daiļradi, pašdarbnieku izpildījumā tika lasītas A.Upīša fabulas un vakaru noslēdza pašdarbnieku iestudētais viencēliens “Kad tas kungs paklausā”.

1965.gadā bibliotēkas krājums sasniedza 15 tūkstošus eksemplāru, bet lasītāju skaits pārsniedz 2 tūkstošus. Šajā laikā mainās bibliotēkas lasītāju sastāvs. Ciematā sāk ierasties dažādu profesiju speciālisti. Arvien vairāk tiek pieprasīta mācību un tehniskā literatūra. Ar starpbibliotēku abonementa palīdzību nepieciešamā literatūra tiek saņemta no Rīgas, Maskavas un Ļeņingradas (tagad Sanktpēterburga).

1967.gada 10.janvārī ciematam tiek piešķirtas pilsētas tiesības, nosaucot pilsētu par Stučku un izveidots Stučkas rajons. Ciemata bibliotēka pārtop par rajona bibliotēku. Bibliotēkā darbu sāk metodiķis un bibliogrāfs. Jaunizveidotajā Stučkas rajonā ir 39 ciemu bibliotēkas. Bija jāiepazīst jaunizveidotais rajons, kura tālākās bibliotēkas atradās Neretā, Vallē, Sunākstē un Vietalvā. Šajā laikā pilsētā sāk darboties Stučkas vidusskolas bibliotēka, partijas komitejas bibliotēka, Pļaviņu HES tehniskā bibliotēka.

1967.gadā tiek izveidota arī atsevišķa Stučkas rajona bērnu bibliotēka. No 1970.gada par bērnu bibliotēkas vadītāju ieceļ Rasmu Geikinu, kura bibliotēkā nostrādā līdz 2012.gadam.

1974.gadā valstī sākas bibliotēku tīkla centralizācija. Finanšu līdzekļi centralizēti tiek piešķirti rajona bibliotēkai, kura nodrošina grāmatu iepirkšanu, apstrādi un nogādāšanu lauku bibliotēkām – filiālēm. Šajā gadā bibliotēkas darbinieku skaits palielinās līdz 15 darbiniekiem. Bibliotēkas rīcībā tiek nodots neliels autobuss, lai varētu apmeklēt lauku bibliotēkas un nogādāt jaunās grāmatas. Jau sākot no

1976.gada tiek veidots Stučkas rajona bibliotēku kopkatalogs kartiņu formātā. Tas dod iespēju gan bibliotēkas apmeklētājiem, gan bibliotekāriem uzzināt, kurā rajona bibliotēkā atrodas vajadzīgā grāmata. 70.gados bibliotēku vada Astrīda Puncule (1971. – 1972.), Teiksmā Gailīte (1972. – 1976.) un raisa Romanovska (1976. – 1978.). 1978.gadā bibliotēku sāk vadīt Dzintra Gailīte.

1980.gadā Stučkas rajona centrālā bibliotēka pārceļas uz jaunām telpām Ļeņina ielā 11 (tagad Lāčplēša ielā 3) ēkas otrajā stāvā. Turpat telpas atvēlētas arī Stučkas rajona centrālajai bērnu bibliotēkai. 80.gados Stučkā darbojas 8 bibliotēkas: Stučkas rajona centrālā bibliotēka, Stučkas rajona centrālā bērnu bibliotēka, partijas komitejas bibliotēka, Daugavas HES kaskādes bibliotēka, Stučkas telefonu aparātu rūpnīcas bibliotēka, 24 pilsētas profesionāli tehniskās vidusskolas bibliotēka, Stučkas 1.vidusskolas bibliotēka un Stučkas 2.vidusskolas bibliotēka. Stučkas rajona centrālā bibliotēka grāmatas izsniedz arī piecos grāmatu izsniegšanas punktos: aptiekā, skaitļošanas un statistikas centrā, sakaru mezglā, bankā, dzelzsbetona rūpnīcā. Izsniegšanas punkti darbojas līdz 1989.gadam.

Ar Augstākās Padomes lēmumu no 25.09.1990. Stučkas pilsēta atgūst vēsturisko nosaukumu - Aizkraukle un Stučkas rajona centrālā bibliotēka kļūst par Aizkraukles rajona centrālo bibliotēku. 90.gadi ir ļoti saspringts laiks valsts dzīvē. Saasinās finansiālās problēmas, Aizkraukles rajona padome nespēj pilnvērtīgi finansēt rajona centrālo bibliotēku. Aizkraukles pilsētas pašvaldībai tiek piedāvāts pārņemt bibliotēku savā aprūpē. Rajona padome nodrošina finansējumu 2 darbiniekiem, kuri strādā ar pašvaldību publiskajām bibliotēkām.

1996. gada 1. maijā uz Aizkraukles rajona centrālās bibliotēkas bāzes tiek izveidota Aizkraukles pilsētas bibliotēka un uz Aizkraukles rajona centrālās bērnu bibliotēkas bāzes - Aizkraukles pilsētas bērnu bibliotēka. Abas bibliotēkas ir Aizkraukles pilsētas pašvaldības iestādes.

1998. gada 1. maijā notiek bibliotēku reorganizācija. Apvienojot Aizkraukles pilsētas bibliotēku un Aizkraukles pilsētas bērnu bibliotēku, tiek izveidota Aizkraukles pilsētas bibliotēka ar divām struktūrvienībām – pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa un bērnu apkalpošanas nodaļa. Par bibliotēkas vadītāju tiek iecelta Valentīna Laizāne.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkā automatizācija uzsākta 1998.gadā. Ar pašvaldības finansiālo atbalstu tika iegādāts dators un bibliotēku informācijas sistēmas ALISE modulis – pamatkonfigurācija (komplektēšana, katalogizācija un administrācija). Piedaloties Sorosa fonda - Latvija projektā 1999. gadā, bibliotēka iegūst pastāvīgo interneta pieslēgumu. 1999. gadā sākas sadarbība ar Ogres centrālo bibliotēku, Jēkabpils galveno bibliotēku un Jēkabpils Valsts ģimnāzijas bibliotēku. Tās rezultātā rodas reģionāls kopprojekts “Vienotais Daugavas informācijas tīkls”. Bibliotēka sāk veidot 5 datu bāzes – elektroniskais katalogs, analītika, novadpētniecība, pašvaldību datu bāze, skolēnu radošo darbu datu bāze.

2001. gadā ar pašu spēkiem tika izveidota Aizkraukles pilsētas bibliotēkas tīmekļa vietne un 2005. gadā tika izveidota bērnu nodaļas tīmekļa vietne. Bibliotēkas tīmekļa vietnei 2009. gadā veikta atjaunošana. Tīmekļa vietnē pieejams 21 novadu pašvaldību bibliotēku un 7 mācību iestāžu bibliotēku kopkatalogs. Aizkraukles pilsētas bibliotēka piedāvā savus pakalpojumus arī sociālajos tīklos - Facebook.com un Twitter.com, kuros informē par savai kopienai svarīgiem notikumiem, lietderīgu laika pavadīšanu un tālāk izglītošanas iespējām, kā arī atgādinot par iespēju lasīt jaunākās grāmatas un periodiku. Bibliotēkas emuārs „Novadu vēsturiskā mozaīka” izveidots 2010. gada maijā, kurā tiek atspoguļota novadpētnieciska rakstura informāciju. Savus novadnieku aprakstus ievieto arī citi mūsu reģiona bibliotekāri.

2003. gadā Aizkraukles novada dome pieņēma lēmumu par Aizkraukles pilsētas bibliotēkas telpu pārbūvi un lietotāju apkalpošanas apstākļu uzlabošanu, tika sakārtotas telpas, kuras līdz šim netika praktiski izmantotas. Veicot bibliotēkas renovācijas projektu Aizkraukles novada un Aizkraukles rajona iedzīvotāji saņēma jaunas paplašinātas telpas lietotāju apkalpošanai, izbūvējot jaunu ieeju, lietotāji ar kustību traucējumiem var izmantot bibliotēkas pakalpojumus. 2008.gadā Pašvaldību integrētās attīstības programmai tika iesniegts projekts „Pilsētvides atjaunošana, kultūras un informācijas pakalpojumu piedāvājuma uzlabošanai Aizkraukles pilsētā”. Projekts paredzēja ne tikai bibliotēkas telpu pārbūvi un paplašināšanu, bet arī apkārtējās infrastruktūras uzlabošanu. Projekta realizācija notika 2009.gadā. Projekta izmaksas 1,3 miljoni latu.

2009.gada otrajā pusē tika likvidēta rajona padome un sāka darboties jaunās novadu pašvaldības, kas daļēji izjauc bibliotēku sistēmas darbu rajonā. Tomēr pateicoties bibliotekāru uzstājībai un deputātu atbalstam 2011.gadā ar 4 novadu pašvaldībām tiek slēgti līgumi par metodiskā un konsultatīvā darba veikšanu Aizkraukles reģiona pašvaldību un skolu bibliotēkās.

No 2009.gada bibliotēkā tiek realizēta lasītāju automatizēta uzskaitē, iespieddarbu automatizēta uzskaitē un izsniegšana un no 2011.gada arī periodisko izdevumu automatizēta uzskaitē un izsniegšana.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas galvenie darba virzieni: nodrošināt operatīvu un kvalitatīvu bibliotēkas pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem, nodrošināt bibliotēkai nepieciešamo iespieddarbu un dokumentu komplektēšanu, organizēt bibliotēku, literatūru un lasīšanu popularizējošus pasākumus, veicināt bērnu un jauniešu vēlmi lasīt un izkopt viņu iemaņas informācijas tehnoloģiju un līdzekļu lietošanā un nodrošināt metodisko un konsultatīvo palīdzību Aizkraukles reģiona pašvaldību publiskajām un skolu bibliotēkām. Svarīga bibliotēkas darba joma ir novadpētniecības materiālu vākšana un sistematizēšana. Novadpētniecības krājumā tiek komplektēti materiāli par Aizkraukles reģiona novadiem, novadniekiem, atsevišķiem novada kultūras un vēstures objektiem, pieminekļiem, iestādēm, uzņēmumiem un to darbības jomām. Krājumā atrodami raksti gan no periodikas, gan no dažādām grāmatām un arī no citiem izdevumu veidiem. Daļa novadpētniecības materiālu ir strukturēti pa darbības jomām un ir sakārtoti atsevišķās mapēs. Aizkraukles pilsētas bibliotēkai ir plašs sadarbības partneru loks. Tās ir reģiona pašvaldību publiskās un skolu bibliotēkas, Aizkraukles novada pašvaldības iestādes – skolas, pirmsskolas izglītības iestādes, muzejs, kultūras nams, bērnu un jauniešu centrs, mākslas un mūzikas skolas, un reģiona nevalstiskās organizācijas. Gadā Aizkraukles pilsētas bibliotēkā notiek ap 80 dažādi publiskie pasākumi visām vecuma grupām, kurus apmeklē apmēram 2 tūkstoši cilvēku. Iecienītas ir tikšanās ar grāmatu autoriem un sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem, pasākumi gadskārtu svētkiem un pasākumi mācību procesa apgūšanai skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs. Lielākie gada pasākumi ir kārtējie grāmatu svētki, kuri Aizkraukles reģionā notiek jau 13 gadus un Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Valsts Kultūrkapitāla fonda lasīšanas veicināšanas projekts „Bērnu / jauniešu un vecāku žūrija”.

Aizkraukles pilsētas bibliotēkas krājums ir apmēram 65 tūkstoši vienības. Visvairāk krājumā ir literatūra latviešu valodā - 78%. No svešvalodām visvairāk literatūra ir krievu valodā – 20%, un citās svešvalodās - 2% . Vidēji gadā tiek reģistrēti 2500 lasītāji, kuri bibliotēku apmeklē 58 500 reizes gadā. Dokumentu izsniegums vidēji gadā ir 68500 vienības. Bibliotēkas pakalpojumus izmanto 22% Aizkraukles novada iedzīvotāju.